

Warszawa, dnia 20 maja 2014 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o kierujących pojazdami (druk nr 638)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem opiniowanej ustawy jest, w myśl uzasadnienia do projektu ustawy (druk sejmowy nr 1957), wprowadzenie zmian do przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, które po kilkunastomiesięcznych doświadczeniach w ich stosowaniu (większość przepisów ustawy weszła w życie 19 stycznia 2013 r.) wskazują na potrzebę ich modyfikacji lub doprecyzowania.

Podstawowa grupa proponowanych zmian odnosi się do zasad przeprowadzania egzaminu państwowego służącego sprawdzeniu kwalifikacji osób ubiegających się o przyznanie uprawnień do kierowania pojazdami. Ustawa ma na celu uregulowanie szeregu zagadnień związanych z funkcjonowaniem systemu uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami, a przede wszystkim wskazanie ministra właściwego do spraw transportu jako sprawującego merytoryczny nadzór nad jakością pytań egzaminacyjnych używanych podczas części teoretycznej egzaminu państwowego. Reguluje także kwestie dotyczące wymogów stawianych instruktorom i wykładowcom prowadzącym zajęcia teoretyczne podczas szkoleń kandydatów na kierowców.

Przepisy analizowanej ustawy mają służyć swego rodzaju reformie dotychczasowych regulacji.

Do najistotniejszych zmian, które wprowadza w zakresie swojej regulacji opiniowana nowelizacja do obecnie obowiązującej ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami należą:

- 1) modyfikacja przepisów dotyczących zakresu uprawnień kierowcy posiadającego prawo jazdy kategorii D1+E – uprawniająca taką osobę do kierowania zespołem pojazdów składającym się z pojazdu ciągnącego, określonego w prawie jazdy kategorii D i przyczepy – bez określania dopuszczalnej masy całkowitej takiego zespołu pojazdów;

- 2) ustanowienie uprawnienia dla osoby posiadającej od co najmniej 3 lat prawo jazdy kategorii B do kierowania motocyklem o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,1 kW/kg z automatyczną skrzynią biegów – bez zdawania egzaminu;
- 3) wykluczenie wydawania prawa jazdy osobie, która rozpoczęła w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej procedurę wymiany prawa jazdy na prawo jazdy krajowe lub rozpoczęła procedurę wydania wtórnika polskiego prawa jazdy;
- 4) wprowadzenie zarówno w odniesieniu do wydawania prawa jazdy jak i jego wtórnika wymogu złożenia oświadczenia o zamieszkiwaniu na terytorium RP;
- 5) zniesienie obowiązku odbycia przez kandydata na kierowcę części teoretycznej szkolenia, tj. możliwości przystąpienia do egzaminu państwowego bez odbycia części teoretycznej szkolenia;
- 6) doprecyzowanie obecnie obowiązujących przepisów ustawy o kierujących pojazdami w zakresie możliwości przystąpienia do egzaminu państwowego na niższe kategorie prawa jazdy przez osoby, które ukończyły kurs na prawo jazdy wyższej kategorii;
- 7) wprowadzenie jednoznacznej normy ustawowej wskazującej, że pytania egzaminacyjne oraz wchodzące w ich skład scenariusze, wizualizacje i opisy zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw transportu oraz pytania zawarte w teście egzaminacyjnym dla kandydatów na kierowcę stanowią informację publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej;
- 8) wprowadzenie normy wskazującej, że bazy pytań stosowanych na egzaminach państwowych na prawo jazdy, dla kandydatów na instruktorów i egzaminatorów nie są informacją publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej;
- 9) umożliwienie prowadzenia warsztatów doskonalenia zawodowego dla instruktorów nauki jazdy przez wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego;
- 10) wprowadzenie udogodnienia dla osób posiadających jednocześnie uprawnienia instruktora i egzaminatora w taki sposób, aby wystarczające do spełnienia obowiązku było ukończenie tylko jednych warsztatów doskonalenia zawodowego;
- 11) wprowadzenie przepisów ustanawiających obowiązek przekazania przez wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego 1,5% opłaty za przeprowadzenie części teoretycznej egzaminu na prawo jazdy do budżetu państwa;

- 12) rozszerzenie zakresu kwalifikacji jakimi wykazać się musi osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami na egzaminie państwowym o umiejętność energooszczędnego poruszania się pojazdem po drodze;
- 13) umożliwienie zdawania egzaminu dla kandydatów na kierowców przy wykorzystaniu samochodu, w którym odbywano szkolenie w ośrodku szkolenia kierowców;
- 14) zniesienie terminu ważności zdanego egzaminu teoretycznego, który obowiązywał przed zdaniem egzaminu praktycznego;
- 15) powołanie komisji do spraw weryfikacji i rekomendacji pytań egzaminacyjnych stosowanych na egzaminie państwowym kandydatów na kierowców oraz egzaminatorów i instruktorów jazdy i uregulowanie w sposób kompleksowy kwestii odnoszące się do działalności tej komisji.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona na 67. posiedzeniu Sejmu w dniu 9 maja 2014 r. w efekcie rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kierujących pojazdami (druk sejmowy nr 1957).

Prace nad projektem ustawy, w tym pierwsze czytanie, prowadziła sejmowa Komisja Infrastruktury.

Następnie projekt stanowił przedmiot prac podkomisji nadzwyczajnej powołanej do rozparzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o kierujących pojazdami.

Efekt tych prac został zawarty w sprawozdaniu wymienionej Komisji (druk nr 2292). Komisja dokonała znacznej modyfikacji i zdecydowanie rozszerzyła zakres proponowanych zmian w ustawie o kierujących pojazdami – wprowadzając ok. 170 poprawek. Zasadniczą zmianą w stosunku do pierwotnego przedłożenia poselskiego zawartego w druku nr 1957 była rezygnacja z utworzenia funduszu celowego, służącego realizacji zadania polegającego na przygotowaniu, zatwierdzeniu i utrzymaniu baz pytań egzaminacyjnych oraz wprowadzenia jednolitego dla wszystkich wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego systemu teleinformatycznego. Z kolei wprowadzono do ustawy nowelizującej przepisy o powołaniu komisji do spraw weryfikacji i rekomendacji pytań egzaminacyjnych stosowanych na egzaminie państwowym kandydatów na kierowców oraz egzaminatorów i instruktorów jazdy.

W trakcie II czytania projektu ustawy zgłoszono 19 poprawek. W związku z czym projekt został skierowany ponownie do Komisji (druk sejmowy nr 2292-A). Znaczna część poprawek miała charakter doprecyzowujący i uzupełniający. Trzy poprawki dotyczące: wprowadzenia limitu minimum 2000 pytań zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw transportu i możliwych do wykorzystania na egzaminie państwowym dla kandydatów na kierowców, usunięcia z ustawy przepisów ustanawiających obowiązek przekazania 1,5% opłaty za przeprowadzenie części teoretycznej egzaminu na prawo jazdy do budżetu państwa przez wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego oraz zasad wymiany karty motorowerowej – nie uzyskały rekomendacji Komisji.

Ustawa została uchwalona w brzmieniu proponowanym przez Komisję.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 1 pkt 8 noweli, art. 32 ust. 3 pkt 2 ustawy o kierujących pojazdami.

W omawianym przepisie ustawodawca nadaje nowe brzmienie pkt 2 w ust. 2 art. 32 ustawy o kierujących pojazdami, przy czym należy zauważyć, że zmieniana jest jedynie treść w zdaniu wstępnym tego punktu oraz w lit. c. Zgodnie z § 87 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej jeżeli artykuły ustawy są podzielone na ustępy, litery, punkty, a zmianę wprowadza się tylko w którejś z tych jednostek redakcyjnych niższego stopnia, poprzestaje się na przytoczeniu pełnego nowego brzmienia takiego ustępu, punktu czy litery. Podkreślenia wymaga, iż właśnie taką techniką legislacyjną posłużył się ustawodawca w analogicznej sytuacji wprowadzając zmiany do ustawy o kierujących pojazdami w art. 1 w pkt 17 omawianej nowelizacji. Mając powyższe na uwadze należy wprowadzić następującą poprawkę.

Propozycja poprawki:

w art. 1 pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) w art. 32 w ust. 3 w pkt 2:

a) zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„szczegółowy program oraz szczegółowe warunki, tryb, zakres i sposób prowadzenia.”;

b) lit. c otrzymuje brzmienie

„c) warsztatów doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców.”;

2) art. 1 pkt 56 noweli, proponowany art. 128 ust. 3a ustawy o kierujących pojazdami.

W proponowanym brzmieniu ust. 3a w art. 128 ustawy o kierujących pojazdami należy usunąć zbędny fragment na końcu przepisu. Zgodnie z tym przepisem do czasu dostosowania pojazdów służących do nauki jazdy do wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 tejże ustawy, dopuszczalne jest prowadzenie szkolenia na poszczególne kategorie prawa jazdy pojazdami, które spełniały wymagania techniczne przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, a zatem oczywistym jest fakt, że pojazdy te nie spełniają wymagań określonych przywołaną powyżej ustawą. W przeciwnym razie omawiana regulacja byłaby zbędna.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 56, w art. 128 w ust. 3a skreśla się wyrazy „, a nie spełniają obecnych wymagań”.

IV. Poprawki o charakterze redakcyjnym:

- 1) w art. 1 w pkt 14, w ust. 2 po wyrazach „osoby ubiegającej się o” dodaje się wyraz „uzyskanie”;
- 2) w art. 1 w pkt 16 w lit. a w tiret drugim, w pkt 2a wyrazy „, który zawiera” zastępuje się wyrazem „zawierający”.

Mirosław Reszczyński

Legislator